

Маккага етиб борганда... | Фикҳ дарслари (361-дарс)

19:00 / 07 январь 733

Маккага етиб борганида Масжиддан бошлайди. Яъни ҳожи ёки умрачи Маккага етиб бориб, юкларини жойлаб, кўнгли хотиржам бўлганидан кейин ишни Масжидул Ҳаромга боришдан бошлайди. Масжидга Бобуссаломдан кириш мустаҳабдир. Чунки Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай қилганлар. Масжидга киришда аввал ўнг оёғини қўяди ва: «Бисмиллаҳи, валҳамдулиллааҳи, вассолату вассаламу ала Расулиллаҳи. Аллоҳумма иффир лии зунубии вафтаҳ лии абваба роҳматика», дейди.

فَاطِمَةٌ، أَصَوْتُ هَذَا مَدَقَ نِيْحٍ وَبِأَدَبٍ عِيْشٍ لِّوَأَهْنَأْ: أَلْهَلْ لِيْ ضَرَرَةَ شَيْءٍ نَعْمُ
مَلْسُومٌ وَيُرَاحُ بِلْأَهْوَرِيَّتِيْ لِلْأَبِ

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«У зот (соллаллоху алайҳи васаллам) Маккага етиб келган чоғларида энг аввал қилган нарсалари таҳорат қилиб, Байтни тавоф қилиш бўлди».

Бухорий ва Муслим ривоят қилишган.

Байтуллоҳни кўриши билан такбир, таҳлил айтади ва дуо қилади.

Каъбатуллоҳга нигоҳи тушиши билан «Аллоҳу акбар!» деб такбир айтади ва «Лаа илааҳа иллаллоҳ», деб таҳлил айтади, сўнг қуйидаги ҳадисда келтирилган Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламнинг дуоларини ўқийди:

إِذْ نَاكَرَ مَلَسًا وَهِيَ لَعْلَلُ لَيْلِ صَبَّيْ لَلْأَنْ جِيْرُجَنْ بَانَ عَدَنْ سُمْ يِفْ يِعْفُاشْ لَإِ وَرِ
دِرْوً، ةَبَاهَمَ وَأَمِي طَعَّتْ وَأَفِي رُشَتْ تَبَيَّبَ لَإِ أَدَهْ دِرْمٌ لَلْأَلْأَلْ: لَاقَوْ هِيَ دَيَّ عَفَرَتْ تَبَيَّبَ لَإِ أَرِ
«أَرْبَ وَأَمِي رُكَّتْ وَأَمِي طَعَّتْ وَأَفِي رُشَتْ تَبَيَّبَ لَإِ أَدَهْ دِرْمٌ لَلْأَلْأَلْ وَهَفَّرَ شَنْ مَ».

Шофеъий «Муснад»ида ибн Журайждан ривоят қилади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам қачон Байтни кўрсалар, иккала қўлларини кўтарар ва қуйидаги дуони ўқир эдилар:

«Аллоҳумма зид ҳазал байта ташрийфан ва таъзийман ва такрийман ва маҳобатан ва биррон ва зид ман шаррофаҳу ва ъаззамаҳу мимман ҳажжаҳу ав эътамароҳу таъзийман ва ташрийфан ва такрийман ва маҳобатан ва биррон».

Яъни: **«Аллоҳим, ушбу Байтнинг шарафини, улуғлигини ва ҳайбатини зиёда қил. Ҳаж ва умра қилувчилардан уни шарафлаган ва улуғлаганнинг ҳам шарафини, улуғлигини, ҳурматини ва яхшилигини зиёда қил».**

Сўнгра:

«مَالَسْ لِبِ ابْنِ بَرَّانِ يَحْفُ، مَالَسْ لِكُنْمَ، مَالَسْ لَتَنْ أُمُّ لَلْأَلْأَلْ».

«Аллоҳумма антассалам ва минкассалам фаҳаййина роббана биссалам», деган дуони ўқийди.

Маъноси: **«Аллоҳим, Сен Салом(тинчлик)сан ва салом Сендандир. Эй Роббимиз, бизнинг салом билан ҳаёт кечиршимизни насиб эт».**

«Ҳажар Аллоҳнинг ердаги қўли бўлиб, у ила бандалари билан қўл олишиб сўрашади», дедилар.

Хатиб «Тарих»да ва Ибн Асокир ривоят қилишган.

لَخَدَّكَ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّيْ نَلْمَ دَقَّ مَلَّ لِقَاقُ، هُنَّ عُلَّ لَلِ يَضْرِبُ رِبَّاجَ نَعٍ
هُوَ أَوْرَاعُ بَرَأَى شَمَّوْ، أَثَلَتْ لَمَرَفٍ، هُنَّ يَمِي لَعِ يَضَمُّ مَثُ، رَجَّحَ لَمَلَتْ سَافٍ، يَجْسَمُ لَلِ
يُذَمُّ رَّتَلِ

Жобир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинада:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Маккага келганларида масжидга кирдилар, Ҳажарни истилом қилдилар. Сўнгра ўзларининг ўнг томонларига қараб юриб кетдилар. Уч бор рамл қилдилар. Тўрт бор юриш қилдилар».

Термизий ривоят қилган.

رَجَّحَ كُنَّ أَمَلَعًا يِّنْ لِقَاقُ، هَلْبَقَفَ دَوَسَّ أَلِ رَجَّحَ لَلِ يَلَّ إِعْجُ هُنَّ، هُنَّ عُلَّ لَلِ يَضْرِبُ رَمْعَ نَعٍ
أَمَ كَلْبَقِي مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّيْ نَلْمَ دَقَّ مَلَّ لِقَاقُ، هُنَّ يَمِي لَعِ يَضَمُّ مَثُ، رَجَّحَ لَمَلَتْ سَافٍ، يَجْسَمُ لَلِ
هُوَ أَوْرَاعُ بَرَأَى شَمَّوْ

Умар розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«У киши Ҳажарул Асваднинг олдига келиб, уни ўпди ва: «Албатта, мен сенинг зарар ҳам, фойда ҳам бермайдиган бир тош эканингни яхши биламан. Агар Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам сени ўпганларини кўрмаганимда сени ўпмас эдим», деди».

Бешовлари ривоят қилишган.

Ҳажарул Асвадни ўпиш суннати муаккададир.

Агар қодир бўлмаса, қўлидаги бирор нарсани теккизиб туриб, ўша нарсани ўпади.

رَجَّحَ يَفِ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلَلِ لَيْلِ صَبَّيْ نَلْمَ دَقَّ مَلَّ لِقَاقُ، هُنَّ يَمِي لَعِ يَضَمُّ مَثُ، رَجَّحَ لَمَلَتْ سَافٍ، يَجْسَمُ لَلِ
يُذَمُّ رَّتَلِ أَلِ إِعْجُ هُنَّ، هُنَّ عُلَّ لَلِ يَضْرِبُ رِبَّاجَ نَعٍ

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Видолашув ҳажида туянинг устида тавоф қилдилар. Ул зот меҳжан билан рукни истилом қилар эдилар».

Бешовларидан фақат Термизий ривоят қилмаган.

Меҳжан – боши эгри кичик асо. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам товлари йўқлиги сабабли ўшанда туяга минган ҳолларида тавоф қилган эдилар. Шундай бўлса ҳам, қўлларидаги боши эгри кичик асони узатиб «Бисмиллаҳи, Аллоҳу Акбар!» деб истилом қилганлар.

Ҳозирда кўпчилик шунга амал қилиб, узоқдан туриб, қўлини узатиб «Бисмиллаҳи, Аллоҳу Акбар!» деб ишора қилади ва қўлини ўпади.

Агар шунга ҳам ожиз бўлса, унга тўғри қараб туради, такбир, таҳлил, Аллоҳга ҳамд ва Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга салавот айтади.

Сўнг тавофи қудумни қилади.

Бу четдан келганлар учун суннатдир.

Ифрод ҳажини ният қилган ҳожи ушбу тавофни «қудум», деб ният қилади.

Қирон ва таматтуъни ният қилганлар эса «умра тавофи», деб ният қиладилар ва:

«Бисмиллаҳи валлоҳу акбар. Аллоҳумма ийманан бика ва тасдиқан би китабика ва вафаан би аҳдика ва иттибаан ли суннати Набиййика саййидина Муҳаммадин соллаллоҳу алайҳи васаллам», дейди.

Маъноси: «Аллоҳнинг номи билан, Аллоҳ улуғдир. Аллоҳим, Сенга иймон келтириб, Сенинг Китобингни тасдиқлаб, Сенинг аҳдингга вафо қилиб ва Набийнинг саййидимиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг суннатларига эргашиб...»

Ҳожи Каъба эшигининг рўпарасидан, ўзининг ўнг тарафидан бошлаб тавофга киришади. Ҳатиймни орқасидан етти марта, аввалги учтасини рамл қилиб, идтибоъ қилган ҳолида тавоф қилади.

Ҳажарнинг олдидан ҳар сафар ўтганда аввал айтилган нарсаларни қилади.

Тавофни бошлашдан олдин ўнг елкани очиш суннат. Бунда ридо ўнг қўлтиқдан ўтказилади. Буни «идтибоъ» дейилади.

Тавофни Ҳажарул Асваднинг рўпарасидан бошлаш вожибдир, бошқа жойдан бошлаш мумкин эмас. Чап елка Байтуллоҳга қилиниб, қисқа,

шахдам қадамлар билан юриш бошланади. Бундай юришни «рамл» дейилади.

Дастлабки уч айланишда рамл қилинади.

Аёллар одатдагидек юрадилар.

Юришга қодир бўлганларга юриб тавоф қилиш ҳам вожибдир.

Аввал айтилганидек, Ҳатиймни (Каъбаи Муаззама ёнида пойдеворга ўхшатиб кўтариб қўйилган жойни) қўшиб айланиш вожиб. Ким орадан ўтиб, Ҳатиймни қўшмай айланса, тавоф ўрнига ўтмайди.

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.